

WOORD VOORAF

In februari 2004 besteedde het NPS-programma *Andere Tijden* aandacht aan de 'actie-Dousadj' uit 1963. Dousadj is een Iraans dorp dat in september 1962 door een aardbeving werd verwoest. Dertig vrijwilligers uit diverse Europese landen bouwden het dorp binnen een halfjaar weer op. De dertig waren uitgezonden door de Europese Werkgroep, een in 1962 door bevlogen *bright young people* opgerichte vrijwilligersorganisatie die werd geleid door prinses Beatrix.

De Groep werd in 1968 opgeheven, maar het verrichte werk en het eraan ten grondslag liggende Europees elan hebben de leden voor het leven verbonden. Nog steeds komt de kern in reünie bijeen. Al langere tijd sluimerende plannen om de lotgevallen van de Werkgroep op schrift vast te leggen werden door *Andere Tijden* nieuw leven ingeblazen.

In september 2004, ruim een half jaar na de tv-uitzending, had ik een ontmoeting met Bas de Gaay Fortman, een van de oprichters van de Groep. De reden van de ontmoeting was dat ik de laatste hand legde aan de biografie van diens vader. Dit contact leidde tot het verzoek een boekje te schrijven over de Europese Werkgroep.

Hiertoe werd in maart 2005 het archief van de Werkgroep overgebracht van Paleis Huis ten Bosch naar het Historisch Documentatiecentrum voor het Nederlands Protestantisme (1800-heden) van de Vrije Universiteit, waar ik als onderzoeker gastvrijheid genoot. Voorts kreeg ik inzage in de privécollecties van koningin Beatrix, Frans Alting von Geusau, Karl Sanne en Bas de Gaay Fortman. Ook voerde ik gesprekken met hen. Voor het genoten vertrouwen, dat zowel in de gesprekken als in de verleende toegang tot de archieven tot uiting kwam, ben ik hen dankbaar. George Harinck, directeur van het Historisch Documentatiecentrum, dank ik voor de genoten gastvrijheid en voor zijn commentaar op de tekst van het boek.

Dat het boekje in het jubileumjaar van koningin Beatrix verschijnt is geen toeval. Dat de inhoud een actuele lading heeft gekregen, als gevolg van het debat rond het Nederlandse referendum over de Europese grondwet in juni 2005, kon bij het begin van het onderzoek niet worden voorzien.

l'Histoire se répète?

Peter Bak

Sint-Pancras, augustus 2005